

Sosiaali- ja terveysministeriö
Hallitussihteeri Anu Kangasjärvi

Asia Hallituksen esitys eduskunnalle sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta / Koronatestien Kela-korvauksen nosto

Hyvinvointiala HALI ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta hallituksen esityksestä.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi sairausvakuutuslakiin koronavirustutkimuksen korvaamista koskevat, normaalista taksanvahvistamismenettelystä poikkeavat säännökset. Lakiin lisättäisiin asetuksenantovaltuutus valtioneuvoston asetuksen antamiselle. Asetuksella säädettäisiin koronavirustutkimuksen korvaustaksasta. Väliaikaisella asetuksella säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen taksanvahvistusmenettelyllä vahvistamaa koronavirustutkimuksen korvaustaksaa korkeammasta korvauksesta, joka olisi jatkossa 150 euron suuruinen. Kansaneläkelaitos voisi maksaa asetuksen mukaisen koronavirustutkimuksen korvauksen tutkimuksen tehneelle palveluntuottajalle myös silloin, kun tutkimuksen omavastuuosuuden olisi maksanut vakuutetun sijasta hänen työnantajansa.

Lain ehdotetaan astuvan voimaan 1.1.2021. Esityksen tavoitteena on lisätä koronavirusepidemian poikkeuksellisissa oloissa vakuutettujen taloudellista mahdollisuutta mennä koronavirustutkimukseen julkisen terveydenhuollon sijasta yksityiselle palveluntuottajalle sekä helpottaa työnantajien mahdollisuuksia tarjota koronavirustutkimuksia työntekijöilleen.

HALI ry kannattaa esitettyä muutosta sekä sen käsittelyä kiireellisenä.

Myös jatkossa korvauksen piiriin tulevien testien riittävästä korvaustasosta huolehdittava

Kansaneläkelaitos on korvannut yksityisessä terveydenhuollossa tehtyjä koronavirustutkimuksia 1.4.2020 lukien. Korvauksen suuruus on PCR-tutkimuksesta ollut 56 euroa, usean eri vasta-aineluokan (IgA, IgG, IgM) vasta-ainetestistä 15 euroa ja yksittäisen vasta-aineluokan tutkivasta vasta-ainetestistä 5 euroa.

Kansaneläkelaitos korvaa koronavirustutkimuksista aiheutuneita kustannuksia myös osana työterveyshuollon korvauksia. PCR-tutkimuksen hinta on korkea verrattuna työterveyshuollon korvausten enimmäismäärään. Kuten esityksen perusteluissakin arvioidaan, työterveyshuollon korvausjärjestelmä ei nykyisellään kannusta työnantajia tarjoamaan koronavirustutkimuksia työntekijöilleen osana järjestämäänsä työterveyshuoltoa. Siksi on hyvä, että esityksellä mahdollisestaan myös työterveyshuollon kautta

työnantajille maksettava korvaus työntekijän koronatestistä, eikä tämä lisäkorvaus ole pois muun työterveyshuollon (KL I ja KL II) korvauskatosta.

Asetuksella säädettäisiin aluksi korvaustaksa vain niin sanotuille PCR-tutkimuksille. Mikäli markkinoille ilmaantuu muita vartenotettavia koronavirustutkimuksia, jotka yksinään luotettavasti osoittaisivat henkilön sairastumisen covid-19-viruksen aiheuttamaan infektiotautiin, tutkimuksia voitaisiin esityksen mukaan valtioneuvoston päätöksellä lisätä asetuksella säädettävien korvausten piiriin. Määrättävä taksan suuruus riippuisi muun muassa tutkimuksen kustannustasosta. HALI toteaa, että myös mahdollisten uusien, korvauksen piiriin otettavien tutkimusten korvauksen pitäisi olla vähintään samassa suhteessa tutkimuksen hintaan, kuin nyt määritellään PCR-tutkimukselle.

Kansaneläkelaitos voisi maksaa koronavirustutkimuksen korvauksen suorakorvauksena palveluntuottajalle myös silloin, kun vakuutettu ei olisi maksanut itse tutkimuksen hinnan omavastuuosuutta itse, vaan maksun olisi suorittanut hänen työnantajansa. HALI pitää tätä mahdollisuutta tärkeänä, jotta maksatus sujuu nopeammin kuin tavallisessa työterveyshuollon korvausprosessissa.

Testauksen varojen riittävydestä huolehdittava

Pykälän 7 säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan että ”Korvaustaksa perustuisi tutkimuksesta aiheutuvaan kustannustasoon, siihen hoidolliseen arvoon, mitä koronavirustutkimuksella on, sekä käytettävissä oleviin varoihin”.

HALI ry huomauttaa, että vuoden 2021 rahoituksessa tulee huomioida riittävä rahoitus koronavirustutkimuksen korvaukselle, eikä sen osuus saa olla yksin sidoksissa muihin sairaanhoitovakuutuksen hoito- ja tutkimuskorvauksiin.

Työterveyshuolto pitää ottaa mukaan altistuneiden jäljitykseen

HALI yhtyy esityksen perusteluissa olevaan huomioon siitä, että altistuneiden jäljityksessä on tärkeää, että yhteistyö yksityissektorin ja kunnan välillä on nopeaa ja saumatonta. HALI ry esittääkin, että sosiaali- ja terveysministeriö antaisi virallisen toimeksianton, jolla työterveyshuolto otettaisiin tehokkaasti mukaan jäljittämään tartuntoja tartuntatautiviranomaisen valvonnassa ja yhteistyössä tämän kanssa.

Yksityisten testikapasiteetista käytössä murto-osa

HALI ry teki lokakuussa 2020 kyselyn jäsenilleen koskien käytössä olevaa koronatestauskapasiteettia. Kyselyn perusteella selvisi, että yksityiset palveluntuottajat tekevät tällä hetkellä noin 3 000 testiä päivässä. Kaikkiaan yksityiset voisivat tehdä noin 13 000 testiä päivässä, eli kapasiteetista on käytössä alle neljäsosa. Kysynnän kasvaessa yksityiset tuottajat voivat tarvittaessa nopeasti tuplata kapasiteetin 25 000 testiin päivässä.

Kunnat ja sairaanhoitopiirit hankkivat yksityisiltä tällä hetkellä vain noin 350 testiä päivässä, eli reilut 10 prosenttia kaikista yksityisten tekemistä testeistä. HALI ry toteaa, että julkisen sektorin hankkima testimäärä onkin varsin alhainen tilanteessa, jossa viruksen toinen aalto on käynnissä ja valtio sitoutunut korvaamaan testauksesta aiheutuvat kustannukset kunnille ja sairaanhoitopiireille täysimääräisesti. Yhteistyön lisääminen yksityisten kanssa on mahdollista ja toteutettavissa viipymättä.

Yhteenveto

HALI ry kannattaa lakiesitystä sekä sen käsittelyä kiireellisenä.

Vuoden 2021 rahoituksessa tulee huomioida riittävä rahoitus koronavirustutkimuksen korvaukselle, eikä sen osuus saa olla yksin sidoksissa muihin sairaanhoitovakuutuksen hoito- ja tutkimuskorvauksiin.

Mahdollisten uusien, korvauksen piiriin otettavien tutkimusten korvauksen pitäisi olla vähintään samassa suhteessa tutkimuksen hintaan, kuin nyt PCR-tutkimukselle määriteltävä korvaus.

Sosiaali- ja terveysministeriön tulisi antaa virallinen toimeksianto, jotta työterveyshuolto saataisiin tehokkaasti mukaan altistuneiden jäljitykseen tartuntatautiviranomaisen valvonnassa.

Yksityisillä palveluntuottajilla on runsaasti käyttämätöntä koronatestauskapasiteettia, jota voidaan entisestään tarvittaessa nostaa.

Kunnioitavasti,

Ulla-Maija Rajakangas
toimitusjohtaja
Hyvinvointiala HALI ry